

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 184/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, Dvořákovo nábřeží 8/A, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14 Co 55/2012 z 12. februára 2013 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 319/2013 z 23. júla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. októbra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co 55/2012 z 12. februára 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 319/2013 z 23. júla 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol odporcom v konaní o návrhu ██████████ (ďalej len „navrhovateľ“), na určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru.

O návrhu rozhodol Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 13 C 33/2011-136 zo 4. novembra 2011 tak, že určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru navrhovateľa u sťažovateľa dané sťažovateľom navrhovateľovi listom z 22. decembra 2010 je neplatné.

Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom z 12. februára 2013 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením z 23. júla 2015 tak, že dovolanie odmietol.

Sťažovateľ namieta, že napadnutý rozsudok a napadnuté uznesenie sú arbitrárne a nie sú riadne odôvodnené. Podľa sťažovateľa krajský súd nereagoval na jeho odvolaciu argumentáciu dostatočne špecificky a presvedčivo.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

«22. Druhoištančný Krajský súd v Bratislave v Rozsudku KS síce na jednej strane skonštatoval, že údajne neobstoja námietky Sťažovateľa (ako odporcu) o nedostatočnom zistení skutkového stavu o nesprávnych skutkových zisteniach, avšak žiadnym relevantným

spôsobom nezdôvodnil údajnú nedôvodnosť uvedených námietok, ktoré tvorili kruciálnu časť Odvolania Sťažovateľa. Zdôvodnenie odvolacieho súdu totiž vychádzalo zo záveru, že súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní správne vychádzal z vykonaného dokazovania (aj z dokazovania, ktoré navrhol vykonať Sťažovateľ na preukázanie svojich tvrdení, a to zápisnicami z pracovných porád, výsluchom svedka). Predmetnými námietkami Sťažovateľa pritom bola namietaná inter alia skutočnosť, že prvostupňový súd v Rozsudku OS k projektu [REDAKOVANÉ] zaujal názor, že údajne žiadne závažné porušenie pracovnej disciplíny preukázané nebolo a navyše ho údajne nemal potvrdiť ani svedok - pán [REDAKOVANÉ] (ďalej len „Svedok“), priamy nadriadený Navrhovateľa. Sťažovateľ pritom v Odvolaní poukázal na zjavne nesprávny názor prvostupňového súdu dôvodiac, že na súdnom pojednávaní konanom na predmetnom prvostupňovom súde dňa 22. 09. 2011 bol vypočutý Svedok pôsobiaci u Sťažovateľa na pozícii investičného manažéra, ktorý bol v rozhodnom čase priamym nadriadeným Navrhovateľa. Svedok pri výsluchu uviedol, že po výpovedi zo strany Navrhovateľa tento odmietol vykonávať akékoľvek úkony v rámci projektu [REDAKOVANÉ]. Svedok zároveň potvrdil, že Navrhovateľ odmietol vykonávať činnosti, ktoré mali smerovať k inkasu. ...

24. Podľa názoru Sťažovateľa bolo teda jednoznačné, že Navrhovateľ vedome, úmyselne a závažne porušil svoje povinnosti, ktoré mu boli uložené, čo bolo riadne preukázané výsluchom Svedka. Za daného stavu nebolo podľa nášho názoru spravodlivé požadovať od Sťažovateľa ako zamestnávateľa, aby pre uvedenú skutočnosť naďalej zamestnával Navrhovateľa ako zamestnanca, ktorý expressis verbis deklaroval, že žiadne zo zverených povinností a úloh v rámci predmetného projektu plniť nebude. Sťažovateľ zároveň považuje za absurdné považovať výslovné a faktické odmietnutie vykonávania uložených úloh zamestnancom len za nenaplnenie očakávania zamestnávateľa, ktoré by už samo o sebe nemalo zakladať možnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa. Je podľa názoru Sťažovateľa absolútne neprípustné, aby zamestnanec bez relevantného dôvodu odmietal vykonávanie zamestnávateľom mu uložených úloh alebo aby si dokonca vyberal, ktoré zo zverených úloh vykonávať bude a ktoré nie.

25. Zároveň by v tejto súvislosti bolo naozaj nespravodlivé požadovať od zamestnávateľa, aby zamestnancovi, vedome odmietajúcemu plniť zverené úlohy, dokonca

vyplácal rovnakú mzdu ako inému zamestnancovi na rovnakom zamestnaneckom poste, ktorý riadne plní zverené pracovné úlohy...

26. K okolnosti uvádzanej odvolacím súdom v Rozsudku KS, že údajne nepresvedčivo vyznieva tvrdenie Sťažovateľa o nutnosti jeho pristúpenia k okamžitému skončeniu pracovného pomeru Navrhovateľa (po tom, čo Navrhovateľ priamo odmietol výkon práce), hoci Navrhovateľ už v minulosti svoje pracovné povinnosti dlhodobo riadne neplnil (a napriek tomu s ním Sťažovateľ nerozviazal pracovný pomer výpoveďou), považuje Sťažovateľ za nenáležitú. Ak aj Sťažovateľ v minulosti toleroval neplnenie pracovných povinností zo strany Navrhovateľa riadne a včas, neznamená to ešte, že by bolo od neho možné spravodlivo žiadať, aby toleroval aj jednostranné odmietnutie vykonávania zverených úloh zo strany Navrhovateľa, ktorý dokonca expressis verbis deklaroval, že žiadne zo zverených povinností a úloh v rámci predmetného projektu plniť nebude.»

Sťažovateľ poukazuje na to, že pracovnoprávne vzťahy sa vyznačujú aspektom nadriadenosti a podriadenosti, pričom je to výkon závislej práce podľa pokynov zamestnávateľa. Rovnako tak zákonná ochrana zamestnancov nesmie neprímerane zasahovať do práv a oprávnených záujmov zamestnávateľov.

Sťažovateľ zároveň namieta aj výrok napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorým rozhodol o trovách odvolacieho konania, a poukazuje na § 151 ods. 8 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), z ktorého vyplýva, že súd musí špecifikovať vo výroku trov právneho zastúpenia a iné trovy. V tejto súvislosti sťažovateľ ďalej uvádza:

„... výrok Rozsudku KS o náhrade trov konania túto zákonnú požiadavku celkom zjavne nespĺňa, keďže sa v ňom uvádzajú len trovy konania bez osobitnej špecifikácie trov právneho zastúpenia a iných trov konania. Z odôvodnenia Rozsudku KS vyplýva, že odvolací súd prisúdil Navrhovateľovi okrem trov právneho zastúpenia aj náhradu cestovného Navrhovateľa (jednalo sa však o náhradu cestovného priamo Navrhovateľa a nie jeho právneho zástupcu), pritom výška cestovného je zjavne nepreskúmateľná, keďže je v Rozsudku KS vyjadrená len peňažnou sumou (bez uvedenia čo i len napr. spôsobu dopravy). Odkaz odvolacieho súdu na správnosť vyčíslenia cestovného Navrhovateľom je na preskúmanie jej správnosti zjavne nepostačujúca, keďže takéto vyčíslenie nie je

obsahom a ani súčasťou Rozsudku KS. Nehovoriac už o tom, že vychádzajúc zo znenia Rozsudku KS, sa súd žiadnym preskúmateľným spôsobom nezaoberal účelnosťou predmetnej náhrady cestovného Navrhovateľa, ktorá mu bola Rozsudkom KS priznaná.“

Sťažovateľ napokon poukazuje na napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorý „skonštatoval, že neúplnosť skutkových zistení, nesprávnosti skutkových záverov, nesprávne vyhodnotenie dôkazov, rovnako ako nepreskúmateľnosť a nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia nezakladajú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 OSP. Sťažovateľ má za to, že aj z uvedeného dôvodu, by mali byť Sťažovateľom namietané porušenia deklarovaných článkov Ústavy SR, Dohovoru..., a Listiny... predmetom prieskumu zo strany Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo Sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, základné právo Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces zaručené v článku 6 ods. 1 Dohovoru... a článku 36 ods. 1 Listiny..., Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 319/2013 zo dňa 23. 07. 2015, ako aj Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14 Co/55/2012-171 zo dňa 12. 02. 2013 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 319/2013 zo dňa 23. 07. 2015, ako aj Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14 Co/55/2012-171 zo dňa 12. 02. 2013 sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia Sťažovateľa. Najvyšší súd SR a Krajský súd v Bratislave sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov

takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko

z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Ústavný súd v prípade sťažovateľa vychádzal zo svojej judikatúry (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010), podľa ktorej lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Sťažovateľ podal dovolanie, o ktorom dovolací súd rozhodol, že nie je prípustné. V súlade s už ustálenou judikatúrou ústavného súdu nemožno však sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní preskúmal tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu z 12. februára 2013, z hľadiska toho, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú.

Krajský súd ako odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu zo 4. novembra 2011, ktorým tento určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru navrhovateľa u sťažovateľa je neplatné. Krajský súd v napadnutom rozsudku uviedol tieto právne závery:

«Neobstoja námietky odporcu o nedostatočnom zistení skutkového stavu, o nesprávnych skutkových zisteniach, o nesprávnom právnom posúdení veci, ani o arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti rozsudku. Súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní vychádzal z vykonaného dokazovania (aj z dokazovania, ktoré navrhol vykonať odporca na preukázanie svojich tvrdení, a to zápisnicami z pracovných porád, výsluchom svedka [REDAKOVANÉ]), pričom odporca žiadne iné návrhy na vykonanie dokazovania nemal. Súd prvého stupňa zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnil, prečo ani jeden z dôvodov okamžitého skončenia pracovného pomeru nepovažoval za porušenie pracovnej disciplíny navrhovateľom v takej intenzite, ktoré by oprávňovalo odporcu (zamestnávateľa) skončiť s ním pracovný pomer týmto výnimočným spôsobom. Odvolací súd zdôrazňuje, že hodnotenie stupňa intenzity porušenia pracovnej disciplíny patrí výlučne súdu, pričom súd nie je viazaný tým, ako zamestnávateľ vo svojom pracovnom poriadku alebo inom internom predpise alebo pokyne vedúceho zamestnanca hodnotí určité konanie zamestnanca ako porušenie pracovnej disciplíny.

Odporca v konaní tvrdil, že navrhovateľ svoje pracovné povinnosti dlhodobo riadne neplnil. Napriek tomu s ním nerozviazal pracovný pomer výpoveďou, a dokonca nedostatky v práci (okrem jediného písomného upozornenia z 30. 11. 2010 na neplnenie si pracovných povinností z dôvodu neskorého príchodu na pracovisko dňa 29. 11. 2010) neboli navrhovateľovi ani nikdy vytknuté písomne jeho priamym nadriadeným, ani vedením spoločnosti. Nesplnenie stanovených úloh navrhovateľom nevyplýva ani zo zápisníc z pracovných porád, údajné ústne „výtky“ odporca v konaní bez pochybností nepreukázal. Nepresvedčivo preto vyznieva tvrdenie odporcu, že po tom, čo navrhovateľ priamo odmietol výkon práce na projekte [REDAKOVANÉ] pristúpil k okamžitému skončeniu pracovného pomeru navrhovateľa, lebo bolo pre neho neprijateľné, aby vyčkal do uplynutia výpovednej lehoty na základe výpovede navrhovateľa zo dňa 8. 12. 2010, resp. aby mu sám dal výpoveď.

Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol prvostupňový súd v danej veci v súlade so zákonom, keď dospel k záveru, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné,

pretože žiadny z dôvodov okamžitého skončenia pracovného pomeru nemožno považovať za závažné porušenie pracovnej disciplíny.

Pretože nebol dôvod ani na zmenu, ani na zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.»

Výrok o trovách konania odôvodnil krajský súd v napadnutom rozsudku takto:

„O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p., v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. a navrhovateľovi priznal náhradu trov vo výške 217,24 eura, z toho 161,04 eura na náhradu trov právneho zastúpenia (za dva úkony právnej služby - vyjadrenie navrhovateľa z 24. 1. 2012 k odvolaniu odporcu vo výške 58,69 eura + paušálna náhrada 7,63 eura, účasť na pojednávaní dňa 12. 2. 2013 vo výške 60,07 eura + paušálna náhrada 7,81 eura, spolu 134,20 eura + DPH), a 56,20 eura na náhradu cestovného navrhovateľa na pojednávanie pred odvolacím súdom, tak ako ich vyčíslil právny zástupca navrhovateľa v súlade s vyhl. č. 655/2004 Z. z.“

Ústavný súd pri preskúvaní napadnutého rozsudku krajského súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto preskúmal aj rozsudok okresného súdu zo 4. novembra 2011, ktorým tento určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia uviedol:

«Po vykonanom dokazovaní a s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný.

Odporca skončil okamžite pracovný pomer s navrhovateľom pre závažné porušenie pracovnej disciplíny, pričom súd vzhľadom na vykonané dokazovanie ustálil, že odporca žiadne závažné porušenie pracovnej disciplíny zo strany navrhovateľa nepreukázal.

V písomnom vyhotovení okamžitého skončenia pracovného pomeru odporca uvádza skutočnosti, ktoré vytvárajú dojem, že odporca bol s pracovným nasadením navrhovateľa dlhšiu dobu nespokojný, čo vyústilo do napadnutého okamžitého skončenia pracovného pomeru s ním, avšak žiadny s uvádzaných dôvodov nie je možné kvalifikovať ako závažné porušenie pracovnej disciplíny v zmysle Zákonníka práce v takej intenzite, že by odôvodňovalo okamžité skončenie pracovného pomeru.

Odporca nepreukázal, že by písomne navrhovateľa na porušovanie pracovnej disciplíny upozorňoval. Tu súd uvádza, že okamžité skončenie pracovného pomeru je výnimočným spôsobom skončenia pracovného pomeru. Závažné porušenie pracovnej disciplíny navrhovateľom bol v tomto konaní povinný odporca preukázať, pričom súd má za to, že odporca žiadne závažné porušenie nepreukázal. Odporca preukázal jediný nedostatok, ktorý však nie je možné kvalifikovať ako závažný, ale jedine ako bežný nedostatok v práci (tento by mohol zakladať dôvod na upozornenie navrhovateľa na menej závažné porušenie pracovnej disciplíny), a to navrhovateľom oneskorene zaslanú žiadosť na ■■■■■ ohľadom dotácií na družstvá, pričom túto úlohu navrhovateľ splnil s oneskorením pár dní. Na činnosť odporcu to však nemalo žiadny negatívny dopad, nebola tým spôsobená žiadna škoda ani iný následok.

Čo sa týka ďalších dôvodov okamžitého skončenia pracovného pomeru, uvádzaných navrhovateľom, nebol podľa názoru súdu preukázaný žiaden z nich. Odporca nepreukázal, že navrhovateľ bol zodpovedný za prípravu podkladov pre ■■■■■, zodpovedná bola jednoznačne zamestnankyňa ■■■■■ (ako vyplýva zo zápisnice z pracovnej porady) a táto i úlohu splnila, naviac, stretnutie s ■■■■■ sa neuskutočnilo. K projektu ■■■■■ súd zastáva názor, že žiadne závažné porušenie pracovnej disciplíny preukázané taktiež nebolo, a nepotvrdil ho ani svedok ■■■■■ priamy nadriadený navrhovateľa. Tento na projekte pracoval tiež, pričom podľa jeho výpovede uzavrel len jednu dohodu, za čo nebol nijakým spôsobom sankcionovaný. Odporca taktiež nepreukázal žiadnym dôkazom, že by poveril vedením projektu „■■■■■ práve navrhovateľa. Svedok ■■■■■ uviedol, že projekt beží od roku 2007 a že sa v ňom v podstatne nikdy nič nedialo. Bodom 4 okamžitého

skončenia pracovného pomeru sa súd nezaoberal, nakoľko v ňom odporca len konštatuje, že navrhovateľ bol upozornený na neskoré príchody do práce, bez uvedenia ďalších skutočností.

Záverom súd už len konštatuje, že nespokojnosť odporcu s prácou navrhovateľa, ktorý podľa subjektívneho názoru odporcu nenaplnil jeho očakávania, nemôže byť dôvodom na okamžité skončenie pracovného pomeru s ním, pričom žiadne závažné porušenie pracovnej disciplíny zo strany navrhovateľa v konaní preukázané nebolo.

Účastníci konania majú procesnú dôkaznú povinnosť (§ 120 ods. 1 O. s. p.), t. j. povinnosť uviesť dôkaz na preukázanie tvrdených skutočností. Nesplnenie dôkaznej povinnosti odporcu v tomto prípade malo za následok procesnú zodpovednosť, ktorá sa navonok prejavila vyhovením návrhu na určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru. V konaní o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru je dôkazné bremeno na zamestnávateľovi. Odporca neunesol v konaní dôkazné bremeno na svoje tvrdenia ako to ustanovuje § 120 O. s. p. a preto súd návrhu v celom rozsahu vyhovel.

Súd vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné a dané v rozpore s ustanoveniami Zákonníka práce, preto súd návrhu v celom rozsahu vyhovel.»

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu vyplýva, že konajúce súdy sa zamerali na skutkové vymedzenie dôvodov okamžitého skončenia pracovného pomeru. Konajúce súdy dospeli k záveru, že sťažovateľ nepreukázal, že by navrhovateľa písomne upozorňoval na porušovanie pracovnej disciplíny. Z účastníckych výpovedí, výsluchu svedka – [REDAKOVANÉ] a zo zápisníc z pracovných porád dospel k záveru, že sťažovateľ preukázal, že navrhovateľ nesplnil pracovnú úlohu v stanovenej lehote – odoslanie žiadosti [REDAKOVANÉ], uvedené pochybenie však podľa konajúcich súdov nebolo možné posudzovať ako závažné porušenie pracovnej disciplíny aj vzhľadom na absenciu škody alebo iného následku pre sťažovateľa ako zamestnávateľa. Pokiaľ ide o projekt [REDAKOVANÉ] z vykonaného dokazovania podľa konajúcich súdov nevyplýval záver o závažnom porušení pracovnej disciplíny navrhovateľa. Odôvodnenia rozsudkov konajúcich súdov obsahujú analýzu uvedenej veci,

napr. poukazujú na nariadené predbežné opatrenie, ktoré sťažovateľovi zakazovalo nakladať s predmetnými pohľadávkami a aj porovnáva činnosť svedka a navrhovateľa na uvedenom projekte. K obdobnému záveru dospel aj v súvislosti s projektom [REDACTED], kde navyše nebolo zrejmé, že vedením tohto projektu bol poverený navrhovateľ.

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnení rozsudkov krajského súdu a okresného súdu dospel k záveru, že krajský súd odôvodnil svoj rozsudok primeraným spôsobom, jednotlivé skutkové zistenia vyplývajú z vykonaných dôkazov, právne hodnotenie a právne závery sú logické a predstavujú jeden z možných spôsobov právneho posúdenia zisteného skutkového stavu. Toto právne posúdenie je založené na primeranej aplikácii a výklade § 68 ods. 1 a 2 a § 70 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“). Predmetný výklad citovaných ustanovení je logický, krajský súd svoje závery primerane odôvodnil, nemožno ich teda považovať za zjavne neodôvodnené a arbitrárne.

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa, možno konštatovať, že sú výlučne výrazom odlišného právneho hodnotenia zisteného skutkového stavu. Odlišné právne hodnotenie skutkového stavu je klasickým východiskom sporového konania, kde v súdnom konaní proti sebe stoja účastníci konania, ktorí majú odlišný a protichodný názor na vzniknutú skutkovú situáciu, ktorá spravidla vyplýva zo zmluvného vzťahu medzi sporovými stranami. Súd, ktorý rozhoduje spor účastníkov konania, pri rozhodnutí v prospech jedného z účastníkov rozhodne v zásade aj v súlade s právnym názorom úspešného účastníka, teda spravidla v rozpore s právnym názorom neúspešného účastníka (porovnaj m. m. IV. ÚS 135/2012). Skutočnosti, ktoré sťažovateľ uvádza v sťažnosti, sú podľa názoru ústavného súdu výrazom výlučne odlišného právneho názoru sťažovateľa na predmet sporu. Sťažovateľom uvádzané skutočnosti nijako neindikujú také pochybenia v napadnutom rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa podľa ústavy, listiny a dohovoru.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa smerujúcu k výroku napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd priznal navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania, ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že vo všeobecnosti platí, že pochybenia pri rozhodovaní o náhrade trov konania spravidla nedosahujú samy osebe takú intenzitu, na základe ktorej možno vysloviť porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýli iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 311/2012, IV. ÚS 210/2013, IV. ÚS 192/2014).

Sťažovateľ bol zaviazaný nahradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 217,24 €, pričom z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že trovy právneho zastúpenia predstavujú 161,04 € – za dva špecifikované úkony právnej služby a 56,20 € predstavuje náhradu cestovného navrhovateľa na pojednávanie pred odvolacím súdom. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, je potrebné pripustiť, že odvolací súd túto sumu cestovného nešpecifikuje. Napriek tomu ústavný súd dospel k záveru, že toto pochybenie krajského súdu – aj s prihliadnutím na sumu náhrady – nemá samo osebe takú závažnosť, aby viedlo k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, preto môže do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi zasahovať len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody. Keďže ale ústavný súd v prípade napadnutého rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu prejav svojvôle, resp. zjavnej neodôvodnenosti nezistil, nepovažoval v danom prípade argumentáciu sťažovateľa za spôsobilú na to, aby len na jej základe bolo možné toto rozhodnutie hodnotiť ako ústavne neakceptovateľné a neudržateľné.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu ako odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Zákonníka práce krajským súdom ako odvolacím súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Najvyšší súd napadnutým uznesením z 23. júla 2015 odmietol dovolanie sťažovateľa. V odôvodnení svojho uznesenia v prvom rade dospel k záveru, že prípustnosť dovolania z § 238 OSP nevyplýva. Následne, vychádzajúc z dovolacej argumentácie sťažovateľa, skúmal existenciu vady podľa § 237 písm. f) OSP, pričom v tejto súvislosti uviedol tieto právne závery:

„5. K tej časti dovolania, v ktorej odporca namieta nesprávnosti postupu súdov v procese dokazovania a hodnotenia jeho výsledkov, prípadne pri obstarávaní skutkových podkladov pre rozhodnutie, dovolací súd uvádza nasledovné:

5.1. V prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. (vid' viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

5.2. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237

písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodníma možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

5.3. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (vid' tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

5.4. Dovolateľ za porušenie procesných oprávnení zakladajúcich vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. označil aj postup odvolacieho súdu, ktorý podľa jeho názoru neodstránil pochybenia súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania (najmä výpovede svedka [REDACTED], priameho nadriadeného navrhovateľa, ktorý potvrdil viaceré porušenia pracovnej disciplíny uvedené v okamžitom zrušení pracovného pomeru). V prípade obdobných dovolacích námietok najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach konštatuje, že dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O. s. p.). Pri hodnotení dôkazov ide o činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov.

Rozhodnutie súdu, ktorého podkladom sú dôkazy nesprávne vyhodnotené, môže byť prípadne z tohto dôvodu vecne nesprávne, avšak táto skutočnosť sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (vid' R 42/1993). Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva (vid' § 243a ods. 2 O. s. p.) a už preto dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané prvostupňovým alebo odvolacím súdom. ...

6. Dovolateľ tvrdí, že napadnuté rozhodnutie nemá náležitosti vyplývajúce z § 157 ods. 2 O. s. p., je nekonkrétne, arbitrárne, nedostatočne odôvodnené. Podľa jeho názoru je toto rozhodnutie nepreskúmateľné.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia je ale judikatúrou najvyššieho súdu (vid' R 111/1998) považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), teda nie

za procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. f) O. s. p. Podľa záveru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a nie je dôvod odkloniť sa od tohto judikátu. Uvedená právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti vyplýva aj z ďalších rozhodnutí najvyššieho súdu (porovnaj napríklad sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 MCdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 6 Cdo 25/2012, 7 Cdo 52/2011, 7 Cdo 109/2011, resp. 1 ECdo 10/2014).

Správnosť takého nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky... o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013). ...

I keby teda napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prípadne nepreskúmateľné (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemohlo by to založiť prípustnosť dovolania odporcu.

7. Odporca dovolaním napadol aj výrok o trovách (prvostupňového i odvolacieho) konania. Táto časť jeho dovolania smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia (§ 167 ods. 1 O. s. p.).

Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania smerujúceho proti uvedenému uzneseniu posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O. s. p.). Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné v prípadoch uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. V zmysle § 239 ods. 3 O. s. p. ale ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. neplatia, ak ide (mediiným) o uznesenie o trovách konania. Zo spisu pritom nevyplýva, že by pri rozhodovaní o trovách konania došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O. s. p. “

Najvyšší súd v napadnutom uznesení dospel k záveru, že v predmetnej veci dovolanie nebolo prípustné podľa § 238 OSP a nebol daný ani dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) OSP – poukázal na to, že jednotlivé námietky sťažovateľa v dovolaní nenaplnili dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) OSP v tom zmysle, ako ho vymedzila doterajšia

judikatúra najvyššieho súdu. Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva záver, že nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia nepovažuje za vadu podľa § 237 písm. f) OSP, ale za tzv. inú vadu podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP, ktorá sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania.

Podľa ústavného súdu najvyšší súd v napadnutom uznesení zrozumiteľne vysvetlil dôvody, pre ktoré odmietol dovolanie sťažovateľa. Ústavný súd nepovažuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za arbitrárne, prípadne zjavne neodôvodnené, preto je ústavne udržateľné.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2017